

O počitnicah pa ga ni trpelo doma; porabljal jih je za poučna potovanja. Prepotoval je Rusijo, Malo Azijo, Palestino, Sirijo in Egipet. Leta 1869. je v Damasku nevarno obolel, in od tistega časa ni bil več popolnoma zdrav. Umrli je v Trstu l. 1874.

Čižman je bil vesten opazovalec narodov in običajev. Svoja predavanja, ki jih je bil napravil po ameriškimi mestih, je objavil v angleščini po različnih ameriškimi časnikih, n. pr.: Prvotni prebivalci ameriški. — Mlečja bolezen v dolini Jokasa. — Rastlinstvo v severnovzhodni Karolini. — Abeceda čeroškega jezika. — Merjenje Black Mountaina. — Vremenska opazovanja v Ašvili.

V nemščini je objavil: Der erste Eindruck Havannas. — Amerikanische Naturbilder. — Japan und sein Handel. — Die neuprojectirte Fahrt nach dem Nordpol. — Die Inseln St. Paul und Neu-Amsterdam. — Die Nikobareninseln — in v programu tržaške mornarske in trgovske akademije v italijanščini: I mari d'alghe galleggianti.

L. 1873. o priliki svetovne razstave je objavil: Beiträge zur Geschichte der Gewerbe und Erfindungen; to razpravo je poročevalec svetovne razstave dr. W. F. Exner označil kot vzgledno. V njegovi bogati zpuščini so našli mnogo obsežnih dnevnikov, v katerih je opisal svoja potovanja po Evropi, Ameriki, Aziji in Afriki, obris besednjaka japonskega jezika in bogato zalogo za učno knjigo oceanografsko.

Čižman je bil ustanovnik Matice Slovenske.

V katedrali.

<p>Kako je nemirno, nemirno nočoj! Glej! Temna katedrala, Ta bode gotovo mi dala pokoj In srčni mir mi dala.</p>	<p>»Oj vsliši nas, sveta Poródica ti! Vsa množica molí goreče; Tam v kotu cvetoča devica kleči, Molitev pobožno šepče.</p>
--	---

A jaz — se prekrižam, poškrópm z vodój
 In grem — a, katedrala,
 Ni v tebi ne vlada mir in pokoj,
 Še večji nemir si mi dala.

Mihael Mihajlov.

